

Raad voor
Strafrechtstoepassing
en Jeugdbescherming

Aan de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport
Mevrouw drs. W.R.C Sterk
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Datum	8 oktober 2026	Uw kenmerk	-
E-mail	advies@rsj.nl	Ons kenmerk	8054784
Onderwerp	Reactie op internetconsultatie inzake <i>Wet vervallen VIR, woonplaatsbeginsel en kwaliteit</i>		

Geachte mevrouw Sterk,

Op 28 augustus 2026 is de *Wet vervallen VIR, woonplaatsbeginsel en kwaliteit* in internetconsultatie gegaan. Dit betreft een verzamelwet waarin diverse wijzigingen op uiteenlopende onderwerpen worden voorgesteld. De RSJ beperkt zich in deze brief tot een reactie op de voorgenomen wijziging van de Jeugdwet die verband houdt met het woonplaatsbeginsel ten aanzien van jeugdhulp met verblijf, en de introductie van een meld- en vergewisplicht in de Jeugdwet.

Wijziging woonplaatsbeginsel ten aanzien van jeugdhulp met verblijf

Het wetsvoorstel introduceert een systematiek waarin onderscheid wordt gemaakt tussen de woongemeente en de herkomstgemeente. Dit moet duidelijker maken welke gemeente verantwoordelijk is voor het organiseren en financieren van passende jeugdhulp aan jeugdigen *waarbij sprake is van verblijf*. Hierdoor kan de benodigde hulp sneller worden geboden.¹ Of dit onderscheid in een concrete situatie aan de orde is, wordt volgens de concept MvT bepaald aan de hand van de vraag waar de jeugdige naar verwachting in een half jaar de meeste nachten zal verblijven. Als dit op het adres van de ouders is, is van zo'n onderscheid geen sprake. De jeugdige blijft dan bij de ouders ingeschreven en dat is de gemeente die verantwoordelijk is voor het verblijf, aldus de concept MvT. Verhuizen de ouders naar een andere gemeente terwijl de jeugdige bij hen is ingeschreven, dan wordt de nieuwe gemeente verantwoordelijk voor het verblijf.

¹ Concept memorie van toelichting bij voorliggend wetsvoorstel (hierna: concept MvT), p. 4-6, 19, 22.

Als de jeugdige daarentegen naar verwachting de meeste nachten op het adres van de verblijfsinstelling zal verblijven, wordt de jeugdige op dat adres ingeschreven. In dat geval en ontstaat een woongemeente (de gemeente waar de verblijfsinstelling is gevestigd) en een herkomstgemeente (de gemeente waar de jeugdige voorafgaand aan het verblijf was ingeschreven). Volgens de concept MvT is de herkomstgemeente verantwoordelijk voor het verblijf en blijft deze dat ook wanneer de jeugdige vanwege een doorplaatsing naar een andere verblijfsinstelling in een andere gemeente wordt ingeschreven.²

Reactie van de RSJ op de wijziging van het woonplaatsbeginsel

De RSJ is op zichzelf positief over de voorgestelde wijziging van het woonplaatsbeginsel bij jeugdhulp met verblijf. De wijziging verduidelijkt de toepassing van het woonplaatsbeginsel binnen het huidige stelsel en daarmee welke gemeente verantwoordelijk is.

Tegelijkertijd is de wijziging geen oplossing voor de onderliggende knelpunten met betrekking tot de decentrale organisatie en financiering van passende specialistische hulp. In dit verband vraagt de RSJ bijzondere aandacht voor het advies *Problemen met de PIJ*,³ waarop de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid op 2 oktober 2026 een beleidsreactie heeft gegeven.⁴ Dit advies richt zich specifiek op de situatie van jongeren met een PIJ-maatregel en laat duidelijk zien hoe de decentrale organisatie en financiering van specialistische jeugdhulp in de praktijk tot knelpunten leidt. Dit geldt onder meer voor de beschikbaarheid en continuïteit van passend hulpaanbod, en de aansluiting tussen de Jeugdwet en andere financieringsvormen voor volwassenen, zoals de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 of de Wet langdurige zorg.⁵ De RSJ adviseert daarom om een landelijk loket met doorzettingsmacht op te richten onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Ook adviseert de RSJ om landelijke financiering van de zorg en begeleiding voor deze doelgroep te organiseren.⁶

Waar onderliggend wetsvoorstel verheldering schept over de gemeentelijke verantwoordelijkheid, gaan de aanbevelingen uit het PIJ-advies ook over de overkoepelende vraag of decentrale verantwoordelijkheid voor deze specialistische doelgroep wel passend is. De RSJ acht het van belang dat u deze vraag betreft bij de verdere ontwikkeling van het beleid rondom jeugdhulp, in afstemming met de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

² Concept MvT, p. 6.

³ RSJ, *Problemen met de PIJ. Advies over de door- en uitstroom van jeugdigen met een PIJ-maatregel*, Den Haag: RSJ 2025.

⁴ *Kamerstukken II 2026/27, 28741, 2026D48360*, p. 11-14.

⁵ Voorbeelden van de gevolgen van deze knelpunten voor de beschikbaarheid en aansluiting van zorg zijn de stagnerende door- en uitstroom, waardoor jeugdigen langer in de JJI verblijven, en verschillen in resocialisatiemogelijkheden. Dit vergroot tevens de druk op de capaciteit van JJI's (RSJ, *Problemen met de PIJ. Advies over de door- en uitstroom van jeugdigen met een PIJ-maatregel*, Den Haag: RSJ 2025, p. 27-29, 39-40).

⁶ RSJ, *Problemen met de PIJ. Advies over de door- en uitstroom van jeugdigen met een PIJ-maatregel*, Den Haag: RSJ 2025, p. 31-33.

Introductie meld- en vergewisplicht

Het wetsvoorstel introduceert een meld- en vergewisplicht in de Jeugdwet. Dit moet voorkomen dat medewerkers die ernstig zijn tekortgeschoten in hun functioneren elders binnen het jeugdveld opnieuw aan de slag kunnen gaan.⁷ Op grond van de beoogde meldplicht moeten jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen, justitiële jeugdinrichtingen, de Raad voor de Kinderbescherming en residentiële hulpverleners een melding maken bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid van de beëindiging van een dienstverband wegens ernstig disfunctioneren.⁸ De voorgenomen vergewisplicht houdt in dat deze organisaties moeten nagaan of het functioneren van de sollicitant in het verleden, eraan in de weg staat dat deze persoon wordt ingezet.⁹ Volgens de concept MvT gaat het hierbij zowel om zorginhoudelijke en communicatieve aspecten als om voorvallen die iemand minder geschikt maken om verantwoorde hulp te verlenen.¹⁰

Reactie van de RSJ op de meld- en vergewisplicht

De RSJ uitte al eerder grote zorgen over de fraudegevoeligheid van het jeugdhulpstelsel en het ontbreken van adequaat toezicht. De RSJ wees daarbij specifiek op medewerkers die werkten met valse diploma's, certificaten of VOG's, en het ontbreken van oprichtingseisen voor residentiële jeugdhulpinstellingen.¹¹ Ondanks dat de meld- en vergewisplicht slechts een deel van de bredere oplossing vormt,¹² is de RSJ positief over het voornemen een dergelijke plicht te introduceren. De RSJ ziet wel twee aandachtspunten met betrekking tot de vergewisplicht.

Ten eerste noemt de concept MvT verschillende manieren om deze plicht uit te voeren, 'bijvoorbeeld door controle van de verklaring omtrent gedrag, opleidingen en/of certificaten, raadpleging van, voor zover van toepassing, het BIG-register, het SKJ-register, de overzichten van professionals aan wie een openbaar gemaakte maatregel is opgelegd en voormalige werkgevers.'¹³ De RSJ vindt deze formulering te vrijblijvend. Voor een zo eenduidig en zorgvuldig mogelijke uitvoering van de vergewisplicht, is het van belang dat wordt vastgelegd welke bronnen organisaties minimaal moeten raadplegen om aan de vergewisplicht te voldoen.

Ten tweede volgt uit de concept MvT dat voor het antwoord op de vraag of organisaties in het kader van de onderhavige vergewisplicht de mogelijkheid krijgen om navraag te doen bij de inspecties, wordt aangesloten bij het Uitvoeringsbesluit Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). In de concept MvT staat ook dat rekening wordt gehouden met eventuele wijzigingen in dit uitvoeringsbesluit naar aanleiding van de evaluatie van de

⁷ Concept MvT, p. 11-12, 28.

⁸ Concept MvT, p. 11.

⁹ Concept MvT, p. 12.

¹⁰ Concept MvT, p. 28.

¹¹ RSJ, *Zorgpunten en aanbevelingen over jeugdhulp en jeugdbescherming*, Den Haag: RSJ 2024, p. 8.

¹² De RSJ volgt de ontwikkelingen rondom aanvullende oplossingen en maatregelen, zoals de vergunningplicht voor jeugdhulpaanbieders, met bijzondere aandacht.

¹³ Concept MvT, p. 12.

Wkkgz.¹⁴ De RSJ vraagt zich af waarom niet wordt gewacht met de introductie van deze mogelijkheid in het jeugdveld totdat de opvolging van de evaluatie van de Wkkgz is afgerond. Daarmee wordt onzekerheid voorkomen voor de organisaties die aan de onderhavige vergewisplicht moeten voldoen.

De RSJ is graag bereid deze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
namens de Afdeling advisering van de RSJ,

Han Moraal
Algemeen voorzitter

¹⁴ Concept MvT, p. 12.

